

Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ.

Τοῦ ἀρχαίου Πειραιῶς ὀλίγα ἔγνη εὐρίσκομεν· ὁ μαρμάρινος λέων, ὁ κοσμῶν τὸν λιμένα, ἡρπάγη τὸ 1685 ὑπὸ τοῦ Μοροζίνη καὶ ἐστάλη εἰς Βενετίαν, ὅπου καὶ νῦν ὑπάρχει ἔμπροσθεν τοῦ ναυστάθμου. Πρὸς δεξιὰ τῆς εἰς Ἀθήνας ἀγούσης κεῖνται λείψανα τῶν μακρῶν τειχῶν. Ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Μουνυχίας, ὀνομαζομένου σήμερον Καστέλλι, φαίνονται βορειοανατολικῶς τὰ εἰρεπία τοῦ θεάτρου τοῦ Βάχχου, καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου τὰ εἰρεπία παλαιοῦ ὀχυρώματος προασπίζοντος τὸν Πειραιᾶ. — Ἐπιγραφή τις καὶ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης εὐρεθέντα μεταξὺ τῶν εἰρεπίων, — τὰ ὅποια εἶναι ἐσκορπισμένα ἐπὶ τοῦ διαχωρίζοντος τὸν Πειραιᾶ ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Μουνυχίας λόφου, — ἐνισχύουσι τὴν ὑπόθεσιν ὅτι τὰ εἰρεπία ἐκεῖνα εἶναι λείψανα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης, ἐγερθέντος αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Κόνωνος μετὰ τὴν περὶ Κνίδον ναυμαχίαν. — Ἐντὸς δὲ τῆς πόλεως φαίνονται τὰ εἰρεπία ἀρχαίων θερμῶν λουτρῶν, καὶ ὑπονόμου, ὃν τινὲς τῶν ἀρχαιολόγων θεωροῦσιν ὡς τὸ Σηράγγιον Βαλανεῖον. — Παρὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Νικολάου ὑψοῦται μικρὰ στήλη φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν, ὅρας ὁδοῦ καὶ ἐμπορίου, ὅπερ δηλοῖ τὴν θέσιν τοῦ Ἀρχαίου Ἐμπορίου. Φαίνονται

ώσαύτως καὶ τὰ λείψανα τοῦ τείχους τοῦ Πειραιῶς, οἰκοδομηθέντος ὑπὸ τῶν τετρακοσίων, οἵτινες ἤθελον νὰ γένωσι κύριοι τοῦ στενοῦ καὶ νὰ διευκολύνωσιν ἐν ἀνάγκῃ τὴν εἴσοδον εἰς τοὺς Πελοποννησίους. Τέλος ἀνεκαλύφθη νεωστὶ τὸ ἀρχαῖον ὑδραγωγεῖον, μέχρι Δαφνίου ἐξικνούμενον, ὅπου ὑπῆρχεν ἄλλοτε ἢ εἰς ὅλον τὸν Πειραιᾶ τὸ ἀναγκαῖον ὕδωρ χορηγοῦσα πηγή. Τὸ ὑδραγωγεῖον αὐτὸ, ὅπερ συγκοινωνεῖ μὲ πολλὰς δεξαμενάς τῆς πόλεως, διατηρεῖται ἔτι εἰς ὅχι πολλὰ κακὴν κατάστασιν, ἀλλ' ἢ ἐντελὴς αὐτοῦ ἐπισκευὴ θέλει ἀπαιτήσῃ μεγάλας δαπάνας. Ἕχει βάθος μὲν τεσσάρων μέτρων, πλάτος δὲ ἐνός.

Ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Πειραιῶς, παρὰ τὴν θέσιν τὴν καλουμένην Φανάρι, παρατηρεῖται, ὀλίγα βήματα μακρὰν, κολοσσιαίων λίθων σαρκοφάγος, δυστυχῶς ὅμως ἐν πολλοῖς βεβλαμμένης, τὸν ὁποῖον πολλάκις καλύπτουσι τὰ κύματα. Αὐτὸς εἶναι ὁ τάφος τοῦ Θεμιστοκλέους. Τὴν γνώμην αὐτὴν, πιθανὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, πιστοῦσι τέσσαρες στίχοι Πλάτωνος τοῦ Κωμικοῦ :

Ὁ σὸς δὲ τύμβος, ἐν καλῷ κεχωσμένος,
Τοῖς ἐμπόροις πρόσρησις ἔσται πανταχοῦ,
Τοὺς τ' ἐκπλέοντας εἰσπλέοντας τ' ὄψεται,
Χωπόταν ἄμιλλα τῶν νεῶν θεάσεται.

Κατὰ τὸν Πλούταρχον ὁ τάφος τοῦ Θεμιστοκλέους ἔκειτο πλησιέστερον τοῦ λιμένος, ἀκριβῶς εἰς ἣν θέσιν ὑφούται σήμερον ὁ τάφος τοῦ νέου τῆς Ἑλλάδος Θεμιστοκλέους Μιαούλη.